

**ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ФІНАНСОВО-ПРАВОВИЙ КОЛЕДЖ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор «Фінансово-правового коледжу»
Тамара Губанова (Тамара Губанова)
«26» серпня 2021 року

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІКРОЕКОНОМІКА»**

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
вид дисципліни

**07 Управління та адміністрування
072 Фінанси, банківська справа та страхування
молодший фаховий бакалавр
«Фінанси, банківська справа та страхування»
обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2021/2022
Семестри	чотири
Кількість кредитів ECTS	п'ять
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Гончарук І.В.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробники:

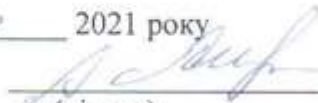
Гончарук Інна Василівна,

кандидат економічних наук, викладач кафедри фінансів і кредиту

Схвалено науково-методичною комісією Фінансово-правового коледжу

Протокол № 1 від «26» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(Ростислав Рябий)

ВСТУП

1. Мета дисципліни: формування ринково-орієнтованого економічного світогляду учасника суспільного виробництва, здатного до самостійної підприємницької діяльності в умовах динамічної ринкової кон'юнктури; допомога в оволодінні універсальним інструментарієм прийняття раціональних господарських рішень в умовах обмеженості ресурсів та наявності альтернативних варіантів їх використання.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни: Для вивчення дисципліни необхідні знання з предметів «Економічна теорія» та «Історія економічних вчень». Вона є базовою для вивчення таких спеціальних дисциплін як «Макроекономіка», «Підприємництво», «Державне регулювання економіки», «Економіка підприємства», «Економіка праці», «Проектний аналіз».

3. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців у галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-кваліфікаційний рівень – молодший спеціаліст. Дана дисципліна є нормативною навчальною дисципліною. Як навчальна дисципліна, мікроекономіка забезпечує формування у фахівців ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарських рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Нормативна навчальна дисципліна «Мікроекономіка» є складовою циклу професійної підготовки, посідає важливе місце в теоретичній підготовці економістів, а також створює важливу базу знань з проблеми індивідуального вибору та поведінки груп людей на окремих ринках та вміння приймати ефективні господарські рішення в умовах обмеженості ресурсів.

4. Завдання вивчення дисципліни: узагальнення та систематизація знань у галузі оволодіння методикою визначення механізму прийняття рішень окремими економічними мікросистемами, які прагнуть досягти поставлених цілей; вміння застосовувати аналітичні методи оцінки діяльності підприємства у миттєвому, короткостроковому та довгостроковому періодах; вироблення навичок формування пропозицій щодо вибору оптимальної поведінки суб'єкта господарювання в конкурентному середовищі.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1 - знати; 2 - вміти; 3 - комунікація; 4 - автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1.	<i>Знати:</i> причини виникнення та механізм вирішення основних суперечностей між безмежними потребами економічних суб'єктів та обмеженими ресурсами; особливості механізму формування часткової ринкової рівноваги;	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	10%
1.2.	<i>Знати</i> особливості поведінки підприємства як виробничо-	<i>Лекція, семінарське</i>	<i>Експрес опитування,</i>	10%

	ринкової системи на ринку, характер зміни параметрів виробничої функції у короткостроковому та довгостроковому періодах;	заняття, самостійна робота студента	тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	
1.3.	Знати сутність та основні види витрат підприємства та прибутку; характер зміни витрат підприємства у короткостроковому та довгостроковому періодах; оптимальний шлях (траєкторію) розвитку підприємства у довгостроковому періоді;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	15%
1.4.	Знати умови максимізації прибутку фірми у короткостроковому та довгостроковому періодах в умовах динамічності ринкової кон'юнктури на різних типах ринків; роль виробничих факторів у формуванні пропозиції готової продукції та у встановленні цін на неї;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	10%
2.1.	Вміти здійснювати розрахунки альтернативної вартості кожного управлінського рішення, яке приймають окремі економічні одиниці на мікрорівні; характеризувати особливості поведінки споживача в умовах невизначеності;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	10%
2.2	Розробляти рекомендації для підприємства щодо вибору оптимальної стадії виробництва, щодо оптимізації витрат виробництва та максимізації прибутку у поточному періоді та на перспективу;	Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента	Експрес опитування, тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль	10%
3.1.	Брати участь в обговореннях дискусійних питань та застосовувати аналітичні	Семінарське заняття, самостійна	Експрес опитування,	15%

	методи оцінки ринкової структури; характеризувати особливості поведінки підприємства на різних типах ринків в умовах динамічних змін;	<i>робота студента</i>	<i>тестування, модульна контрольна робота, наукова робота, підсумковий контроль</i>	
4.1	<i>Організувати та брати участь у наукових дискусіях та здійснювати аналіз моделі загальної економічної рівноваги, досліджувати механізм формування системи рівноважних цін, що забезпечують рівність попиту і пропозиції одночасно на всіх ринках оцінити;</i>	<i>Лекція, семінарське заняття, самостійна робота студента</i>	<i>наукова робота</i>	<i>10%</i>
4.2	<i>Отримати здатність до подальшого навчання, наукової роботи, самостійного опрацювання тем, що пов'язані з еволюцією економічних інститутів, виходячи із реальної економічної, політичної, соціальної ситуації в країні.</i>	<i>Самостійна робота студента</i>	<i>наукова робота</i>	<i>10%</i>

6.1 Форми оцінювання студентів

- семестрові форми оцінювання:

1. експрес опитування – від 1 до 5 балів;
2. тестування – від 1 до 7 балів;
3. наукові роботи – від 1 до 10 балів;
4. модульні контрольні роботи – від 1 до 10 балів за кожен (всього: від 1 до 30 балів);

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за семестр складає 40 балів. Передбачені форми семестрового оцінювання сумарно не можуть перевищувати 40 балів.

- підсумкове оцінювання:

1. **письмовий іспит** (в IV семестрі) – від 20 до 60 балів

Таким чином, набір балів відбувається:

	ЗМ1	ЗМ 2	іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	36	60
Максимум	20	20	60	100

Максимальна підсумкова оцінка за цю дисципліну може становити 100 балів. Студент може отримати на заліку та іспиті максимально 60 балів до яких додаються бали отримані студентом під час семінарських занять відповідного семестру. Для отримання

загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за залікову та іспитову роботу не може бути меншою 36 балів. У випадку коли студент на заліку чи іспиті набрав менше 36 балів, останні не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час семестру), у відомості в колонці «бали за залік/іспит» ставиться «0», а в колонку «результуюча оцінка» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру.

6.2 Організація оцінювання:

Види поточного контролю обираються викладачем, який веде семінарські заняття, за погодженням з лектором та у відповідності з даною програмою. Видами поточного контролю можуть бути: експрес опитування, тестування, наукова робота, модульні контрольні роботи.

При поточному контролі під час семінарських занять оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований студентом у відповіді, активність при обговоренні питань семінарського заняття, систематичність роботи на заняттях, результати виконання домашніх завдань.

Викладач, який проводить семінарські заняття, виставляє у визначений термін кількість набраних з поточного контролю балів і заносить їх у відповідні документи обліку успішності студентів. У випадку відсутності студента на семінарському занятті з поважних причин, він може відпрацювати пропущене заняття в позааудиторний час (час консультацій викладача), шляхом усного опитування, тестування, підготовки наукової доповіді. За результатами відпрацювання пропущеного заняття з поважних причин викладачем нараховуються бали. За невідпрацьовані заняття бали не нараховуються.

Дисципліна викладається у чотирьох семестрах. За 5 днів до початку екзаменаційної сесії у кожному з семестрів викладач, який веде семінарські заняття, припиняє приймати відпрацювання. Заняття пропущені та не відпрацьовані студентом у першому семестрі не допускаються до відпрацювання в другому семестрі.

Для студентів, які упродовж навчання не досягли мінімального порогового рівня оцінки (60% від максимально можливої кількості балів), проводиться заключна форма роботи, максимальна оцінка за яку не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). Для отримання максимальної оцінки за результатами заключної форми роботи (40 балів за 100 – бальною шкалою) студент має успішно скласти не менше 2-х семестрових форм оцінювання, які визначаються викладачем, проявити високий рівень результатів навчання.

Максимальний бал, який може бути отриманий студентом за підсумком навчання протягом семестру складає 40 балів. Мінімальний бал, який має бути отриманий студентом за відповідними формами оцінювання складає 24 бали.

Викладач, який веде семінарські заняття, має право звернутись до декана юридичного факультету про не допуск до підсумкового оцінювання студента, якщо під час семестру він не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) тих результатів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю. Про недопуск студента до підсумкового оцінювання викладач має подати в деканат юридичного факультету подання з графіком можливих відпрацювань не пізніше, ніж за 10 робочих днів до початку періоду складання заліків. Для студентів, які упродовж навчання протягом семестру не досягли мінімального порогового рівня оцінки (24 бали) і, як результат, не допущені до складання підсумкової форми контролю (залік/іспит), проводяться відпрацювання у формі, яка передбачена робочою програмою, максимальна оцінка за які не може перевищувати кількості балів, що дорівнює різниці між мінімальним пороговим рівнем оцінки (24 бали) та фактичною кількістю балів, що отримані студентом за всіма формами поточного контролю.

Якщо студент за підсумком відпрацювань не досяг мінімального порогового рівня оцінки (24 бали), викладач, який веде семінарські заняття і приймав відпрацювання,

звертається до декана юридичного факультету з поданням в якому фіксує невиконанням студентом індивідуального навчального плану.

За результатами складання підсумкової форми контролю (заліку/іспиту) студент може отримати максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за навчальну дисципліну формується шляхом додавання кількості балів, отриманих протягом семестру, та кількості балів, отриманих за підсумковою формою контролю (залік/іспит) і така сума балів не може бути меншою за 60 балів.

6.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

7. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи

	Тема	Кількість годин, у тому числі		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота студентів
Змістовний модуль 1.				
	Тема 1. Предмет, методи та методологія мікроекономіки	2	2	6
	Тема 2. Основи мікроекономічної теорії попиту та пропозиції. Еластичність	2	2	4
	Тема 3. Ринковий механізм збалансування попиту та пропозиції.	2	2	6
	Тема 4. Теорія граничної корисності та поведінки споживача	2	2	6
	Тема 5. Моделювання поведінки споживача	2	2	6
	Тема 6. Теорія виробництва	2	2	6
	Тема 7. Витрати виробництва. Оптимальний план виробництва фірми	2	2	6
	Модульна контрольна робота		2	6
Змістовний модуль 2.				
	Тема 8. Стратегія поведінки фірми на ринку досконалої конкуренції	2	2	6
	Тема 9. Особливості поведінки фірми на ринку чистої монополії	2	2	6
	Тема 10. Стратегія поведінки фірми на ринку монополістичної конкуренції	2	2	6
	Тема 11. Олігополістична структура ринку.	2	2	6
	Тема 12. Ринок ресурсів Попит підприємства на ресурси в різних типах ринкових структур.	2	2	6
	Тема 13. Ринок праці природних ресурсів	2	2	6
	Тема 14. Ринок капіталу	2	2	6
	Тема 15. Загальна ринкова рівновага та ефективність	2	2	4
	Модульна контрольна робота			
	Всього :	30	30	86

Загальний обсяг 150 год., в тому числі:

Лекцій – **30 год.**

Семінари – **30 год.**

Консультації – **4 год.**

Самостійна робота – **86 год.**

8. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Мікроекономіка : навч. посіб. / В. В. Дружиніна, О. І. Чорноус ; М-во освіти і науки України. — Харків : Друк. Мадрид, 2015. — 254 с.
2. Базилевич В.Д. Практикум із мікроекономіки: навчальний посібник / В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, А.І. Ігнатюк, С.В. Слухай; за ред. В.Д. Базилевича. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. – 303 с
3. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Мікроекономіка. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 404 с
4. Мікроекономіка: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н.О. Гончарова, А.І. Ігнатюк, Н.А. Малиш та ін. – К.: МАУП, 2015. –304с.
5. Веріан Г.Р. Мікроекономіка: проміжний рівень. Сучасний підхід: Підручник / Пер. з англ. С.Слухая. – К.: Лібра, 2006. – 632 с.
6. Слухай С.В. Довідник базових термінів та понять з мікроекономіки.–К.:Лібра,1998. – 256с.
7. Ястремський О.І., Гриценко О.Г. Основи мікроекономіки: Підручник. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1998
8. Нуреев Р.М. Курс микроэкономии: Ученик для вузов.– М.: Норма, 2004.
9. Нуреев Р. Сборник задач по микроэкономике. К «Курсу микроэкономии» М. Нуреева/Гл. ред. д.э.н., проф. Р.М. Нуреев – М.: Норма, 2005.–433с.
10. Гальперин В. М., Игнатъев С. М., Моргунов В. И. Микроэкономика: Ученик. В 2-х т. / Общая ред. В.М. Гальперина.–СПб.: Экономическая школа, 1998.
11. Гребенников Л.И., Леусский А.И., Тарасевич Л.С. Микроэкономика: Учебник/ 7-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮРАЙТ, 2012. – 542 с.
12. Косік А.В.Мікроекономіка К. ЦУЛ, 2010 р

Додаткова література:

13. Методичні вказівки до виконання курсової роботи з дисципліни ”Мікроекономіка” для студентів економічних спеціальностей денної форми навчання / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т ”Харків. політехн. ін-т” ; [уклад.: С. І. Архієреєв, Н. М. Волоснікова]. — Харків : НТУ ”ХПІ”, 2015. — 32 с.
14. Ивашковский С. Микроэкономика. Учебник. –М.: Дело, 1998. – 416с.
15. Ивашковский С. Экономика: микро- и макроанализ. – М.: Дело, 1999.–360с.
16. Ивченко Б. Информационная микроэкономика. В 2–х ч.–СПб.: Нордмедиздат, 1998. – 300 с.
17. Кириленко В. Мікроекономіка. Навч. посібник. – К.: Таксон, 1998 – 334с.
18. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Аналітична економія. Принципи, проблеми і політика. Част. 2. Мікроекономіка: / Пер. з англ. 13 вид. Наук. ред. перекладу Т. Панчишина. – Львів: Просвіта, 1999. – 650с.
19. Макконнелл К. Р., Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика: Пер. с англ. 2–го изд. В 2 т. – М.: Республика, 1992. – Т. 1.– 399с.; Т.2.–400с.
20. Микроэкономика /Под. ред. Яковлева Е./ 2–е изд. – М.: Поиск, 1998.–368с.
21. Нуреев Р. Сборник задач по микроэкономике. К „Курсу У микроэкономии” р.М. Нуреева/Гл. ред. д.э.н., проф. Р.М. Нуреев – М.: ИНФРА–М, 2002.–432с.
22. Піндайк Р. С., Рубінфельд Д. Л. Мікроекономіка: / Пер. з англ. А. Олійника та Р. Скільського. – К.: Основи, 1996. – 646с.

23. Самуельсон П. А., Нордгауз В. Д. Мікроекономіка: Пер. з англ. / Під ред. С. Панчишина. – К.: Основи. 1998. – 676 с.
24. Фальцман В. Основы микроэкономики. – М.: Теис, 1999. – 81с.
25. Хайман Д. Н. Современная микроэкономика: анализ и применение: Пер. с англ. В 2 т. – М.: Финансы и статистика, 1992. Т. 1. – 384 с.; Т.2.– 384с.